

Motion

1980/81:1050

av Lars Werner m. fl.

om omfördelning av kostnader för transport av massaved

Under de senaste åren har, enligt de allra flesta bedömare, skett en underavverkning i den svenska skogen, speciellt då i den privatägda skogen. Som främsta skäl har angetts bristande privatekonomisk lönsamhet. I verkligheten torde inte detta vara den enda orsaken, då många privata skogsägare har annan sysselsättning, en del har flyttat från sin skogsfastighet och bor på annan ort osv. Det är alltså en rad olika faktorer som mer eller mindre har medverkat till den situation som i dag råder.

Om man inte tillvaratar den årliga tillväxten i skogen, utgör detta en stor samhällsekonomisk förlust. Den förlusten är svår att skatta, men om man antar att underavverkningen utgör ca 5 miljoner m³f massaved, skulle detta motsvara uteblivna exportinkomster av storleksordningen 2-3 miljarder samt uteblivna skatteintäkter av storleksordningen 1 miljard. Detta är ett otillfredsställande förhållande, som måste förändras genom olika åtgärder. En sådan åtgärd är en omfördelning av transportkostnaderna för massaved.

När det gäller lönsamhetsproblemen för skogsbruket är det framför allt i Norrlands inland som dessa gör sig gällande. Förutom att skogsvärden där är dyrare på grund av klimat och höjdläge, är också transportkostnaderna högre, eftersom råvaran i de flesta fall betalas fritt fabrik. Det bör därför vara en strävan att genom en omfördelning av kostnader för transporter av råvaran till fabriken få en så likvärdig prisnivå som möjligt, oavsett var skogsägaren bor.

Vi anser att en sådan utjämning av transportkostnaderna kan ske mellan skogsägarna eller genom avgifter från skogsindustrin, alltså utan några särskilda stödåtgärder från samhällets sida. Vid utformandet av en sådan omfördelning av transportkostnader måste största hänsyn tas till sågverksindustrin, vilken är mycket viktig för inlandet. Resultatet får icke bli att sågverksindustrin undandras vedråvara. Så behöver heller inte bli fallet; tvärtom bör sågverken få ett ökat tillskott genom en ökad avverkning i inlandet. En sådan omfördelning av transportkostnader är samhällsekoniskt förnuftig, eftersom en avgörande förändring sker för de ojämlika transportkostnaderna. En riktig utformning skulle också vara neutral beträffande resursanvändningen, alltså fördelningen mellan sågning och kokning av veden.

Vid utarbetandet av en sådan kostnadsfördelning bör enligt vår mening följande gälla:

1. omfördelningen av transportkostnaderna sker mellan skogsägare eller genom avgifter från skogsindustrin.

2. omfördelningen av transportkostnaderna omfattar endast klenvirke för att inte tillgången till sågbart virke för inlandets sågverk skall försämrast.

3. omfördelningen av transportkostnaderna syftar till en prissättning fritt bilväg, flottled eller terminal vid järnväg.

4. energisnåla transportsätt främjas, framför allt de spårbundna.

5. en utveckling av terminalteknik i syfte att bättre tillvarata annars ofta outnyttjat vedavfall för energiändamål.

Med hänvisning till ovanstående föreslås

att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om skyndsamt förslag till omfördelning av transportkostnader enligt vad som anförs i motionen.

Stockholm den 22 januari 1981

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

EVA HJELMSTRÖM (vpk)

C.-H. HERMANSSON (vpk)

BERTIL MÅBRINK (vpk)

JOHN ANDERSSON (vpk)